

**Storumans
kommun**
LUSPIE

Bilaga 1

Avfallsplan för Storumans kommun 2021–2030
Nulägesbeskrivning

UTKAST

Innehåll

1	INLEDNING.....	4
2	BESKRIVNING AV KOMMUNEN	4
3	ANSVAR FÖR AVFALLSFRÅGOR.....	6
4	HUSHÅLLSAVFALL SOM OMFATTAS AV KOMMUNALT ANSVAR	7
4.1	Mängder och behandling	7
4.2	Mat- och restavfall.....	9
4.2.1	Insamling i väglöst land.....	9
4.3	Grovavfall	9
4.4	Trädgårdsavfall	10
4.5	Latrinavfall.....	10
4.6	Slam från enskilda avloppsbrunnar	10
4.7	Fettavskiljarslam.....	11
4.8	Fett och matolja.....	11
4.9	Textilavfall.....	11
4.10	Farligt avfall	11
5	AVFALL FRÅN KOMMUNAL VERKSAMHET	11
6	AVFALL SOM OMFATTAS AV PRODUCENTANSVAR.....	12
6.1	Förpackningar och returpapper	12
6.2	Batterier	12
6.3	Elektriska och elektroniska produkter.....	13
6.4	Ljuskällor och lysrör.....	13
6.5	Bilar	13
6.6	Däck	14
6.7	Läkemedel	14
7	ÖVRIGT AVFALL	14
8	ANLÄGGNINGAR FÖR ÅTERVINNING OCH BORTSKAFFANDE AV AVFALL	15
8.1	Återvinningscentraler	15
8.2	Avfallsanläggningar.....	16
8.3	Anläggningar utanför kommunen.....	16
9	NEDSKRÄPNING.....	17

1 Inledning

I denna bilaga till Storuman kommuns avfallsplan beskrivs förhållanden som påverkar avfallets mängd och sammansättning, såsom antal invånare, antal hushåll fördelat på olika boendeformer och näringslivets struktur. Därefter beskrivs nuvarande avfallsmängder samt hantering av dessa i form av insamlingssystem och avfallsbehandling. Beskrivningen är uppdelad på:

- Avfall som omfattas av kommunalt ansvar för
- Avfall som omfattas av producentansvar
- Övrigt avfall

Det kommunala ansvaret innefattar insamling och behandling av hushållsavfall och för detta avfall anges mängder samt hur det samlas in och behandlas. För avfall som inte omfattas av kommunalt ansvar anges översiktliga uppgifter.

2 Beskrivning av kommunen

I Storuman kommun bor omkring 5 852 invånare¹ varav omkring 58 % bor i tätorterna Storuman, Stensele, Tärnaby och Hemavan. Antalet invånare har under ett antal år varit sjunkande med låga födelsetal. Viss nettoinflyttning har skett som resultat av flyktingmottagande, där flera har valt att stanna kvar i kommunen. Storuman är en av Sveriges största turistkommuner och turismen fortsätter att öka. I Hemavan Tärnaby sker en kraftig tillväxt beträffande fritidshus etc. Här finns ca 1 700 permanentboende medan invånarantalet under påskveckan kan uppgå till 50 000 personer.

Storuman kommun, som är en av Sveriges största kommuner till ytan, har en landareal på 8 234 km² vilken till största del består av skogsmark. Befolkningstätheten är 0,8 invånare/km², vilket är betydligt lägre än genomsnittet för Sverige (25,4 invånare/km²)².

Tabell 1 **Antal invånare i kommunen år 2019, antal hushåll fördelat på olika boendeformer samt antal fritidshus. Källa: SCB och Regionfakta.**

Storuman	
Antal invånare	5 852
Totalt antal hushåll	2 908
-varav antal hushåll i småhus	2 085
-varav antal hushåll i flerbostadshus	558
Antal fritidshus	4 200

¹ Källa: SCB, 2019

² Källa: SCB

Figur 1 Karta över Storumans kommun

I Storumans kommun är den offentliga sektorn, turismen och tillverkningsindustrin stora verksamhetsgrenar. Det finns många små och medelstora företag med verksamhet inom turismnäringen och även företag med kopplingar till skogs- och gruvnäringen, till exempel tillverkande trä- eller metallindustri. Den största arbetsgivaren i Storumans kommun är kommunen med omkring 675 anställda³ och stora privata arbetsgivare med över femtio anställda är Rottne-SMV AB och Samhall samt Hemavan Alpint AB och Fjällboden AB som under säsong har mer än femtio anställda.

³ Källa: Företagsregistret, SCB. November 2019.

3 Ansvar för avfallsfrågor

Kommunen har ett stort ansvar för hanteringen av avfall, men det är flera aktörer som har ansvar för olika delar av avfallshanteringen. Kommunen är både beslutsfattare, utförare och tillstånds-/tillsynsmyndighet i avfallshanteringen.

Avfallslämnaren har ett grundläggande ansvar enligt Miljöbalkens 15 kap 5 § att se till att avfallet hanteras på ett hälso- och miljömässigt godtagbart sätt. Det innebär även ett ansvar för att avfallet sorteras och lämnas till de insamlingssystem som tillhandahålls. Ansvaret innefattar också till exempel att som verksamhetsutövare försäkra sig om att den som transporterar bort avfallet har erforderliga tillstånd för det.

Kommunen har en grundläggande roll i avfallshanteringssystemet och dess roll kan delas in i två huvuddelar:

- Den taxefinansierade avfallsorganisationen ansvarar i huvudsak för att avfall som uppkommer hos hushåll och likartat avfall från verksamheter samlas in och tas omhand på ett miljöriktigt sätt. Detta gäller även farligt avfall och grovavfall från hushåll. Genomförandet av det kommunala renhållningsansvaret ligger hos Tekniska avdelningen. Insamlingen görs av entreprenör som handlats upp gemensamt av Storumans och Vilhelmina kommuner.
- Den skattefinansierade kommunala organisationen ansvarar för
 - Det verksamhetsavfall som uppstår i kommunala verksamheter, exempelvis gatudrift, reningsverk, park- och fastighetsförvaltning, måltidsservice m.m.
 - Nedskräpningsfrågor, till exempel att se till att det finns papperskorgar och andra typer av behållare för avfall på allmänna platser, samt gaturenhållning. Undantag gäller för platser längs de vägar som faller under Trafikverkets ansvar.
 - Att äldre nedlagda deponier inom kommunens fastigheter säkras så att de inte utgör en risk för hälsa eller miljö
 - De flesta åtgärder som har att göra med att förebygga att avfall uppkommer. Exempel på sådana åtgärder är arbetsmarknadsåtgärder som främjar återanvändning, åtgärder för att förlänga varors livslängd eller för att minska matsvinn eller användning av engångsprodukter inom de kommunala verksamheterna.

Kommunerna ansvarar också för att upprätta en avfallsplan som omfattar alla slags avfall inom kommunen, lokala föreskrifter för avfallshanteringen samt en taxa för de avfallstjänster som avfallsorganisationen erbjuder. Beslut om avfallsplan, föreskrifter och taxa tas i kommunfullmäktige.

Producenter av vissa produkter ansvarar för att samla in, bortforsla, materialåtervinna och/eller energiutnyttja det avfall som uppstår då produkten kasseras. Syftet med producentansvaret är att stimulera till framtagande av produkter som är mer resurssnåla och

lättare att återvinna och som inte innehåller farliga ämnen. Producentansvar finns för: förpackningar (kartong, plast, metall, glas), returpapper, batterier, glödlampor, el-produkter, bilar och däck. Producentansvaret förutsätter att förbrukare och konsumenter sorterar ut förpackningar, returpapper med mera och lämnar dessa avfallsslag till de insamlingssystem som erbjuds. Den som driver ett insamlingssystem ska inneha tillstånd för detta. En kommun kan också bedriva insamling av förpackningar och returpapper inom kommunen utan särskilt tillstånd, förutsatt att det insamlade materialet lämnas till ett insamlingssystem som har tillstånd.

Entreprenörer är de som hämtar hushållsavfall i de fall kommunen inte gör det med egna fordon och egen personal. Det är bara entreprenörer som har transporttillstånd för avfall som får lov att utföra insamlingen.

Verksamhetsutövare som ger upphov till avfall som inte är hushållsavfall väljer själva sin entreprenör. Avfall från verksamheter som omfattas av producentansvar hämtas av entreprenör och lämnas till producenternas anläggningar.

Avfallsbehandlare kan vara både offentliga och privata aktörer. I Storuman kommun handlas behandlingen av avfallet upp. All behandling sker utanför kommunen med undantag för avloppsslam. Upphandlad förbränningsanläggning är för närvarande Dåva Deponi och Avfallscenter i Umeå.

4 Hushållsavfall som omfattas av kommunalt ansvar

4.1 Mängder och behandling

Under år 2019 samlades ca 7 996 ton hushållsavfall in, som ingår i kommunens renhållningsansvar, se **Fel! Hittar inte referensskälla..** Hushållen lämnar dessutom ifrån sig avfall som ingår i producenternas ansvar, se kapitel 6 om producentansvar. Totalt uppgår mängden avfall från hushåll⁴ till ca ton eller ca 732 kg per invånare. För mängden avfall från hushåll för Sverige som helhet är motsvarande uppgift ca 466 kg per invånare⁵. En trolig orsak till att Storuman uppvisar större mängder än genomsnittet är turismen, som genererar avsevärda mängder avfall som i statistiken fördelas på de permanentboende.

⁴ Mat- och restavfall, grovavfall, farligt avfall och avfall som omfattas av producentansvar för förpackningar och elektroniska och elektriska produkter

⁵ Källa: Avfall Sverige 2017, ”Svensk Avfallshantering 2018”. Uppgiften avser förhållanden under år 2017.

Tabell 1 Insamlade och behandlade mängder avfall från Storuman kommun och som omfattas av kommunalt ansvar för avfallshantering år 2019, ton per år.

	Materialåter- vinning	Biologisk behand- ling	Energi- åter- vinning	Depo- nering	Totalt
Mat- och restavfall¹			1 765		1 765
Grovavfall²	317		1 854	189	2 360
Trädgårdsavfall³			130		130
Latrinavfall⁴					0
Slam totalt⁵, varav:		3 713			3 713
- slam från enskilda anläggningar		3 690			
- fettavskiljarslam		23			
Farligt avfall totalt, varav:					0
- tryckimpr. trä ⁶					Ingen uppgift
- asbest ⁷				1,33	1,33
- övrigt farligt avfall ⁸			27,02		27,02
Summa, ca	317	3 713	3 776	190,3	7 996,4

¹ Avser matavfall och restavfall enligt Avfall Webs positioner Å5 och Å1.

² Avser grovavfall enligt Avfall Webs positioner Å31, Å3 och D2.

³ Avser trädgårdsavfall enligt Avfall Webs positioner Å6, Å6a och Å2.

⁴ Avser latrin enligt Avfall Webs position S8.

⁵ Avser slam och fett enligt Avfall Webs positioner S7 och S9.

⁶ Avser farligt avfall enligt Avfall Webs position F4.

⁷ Avser farligt avfall enligt Avfall Webs position F9.

⁸ Avser farligt avfall enligt Avfall Webs positioner F2, F3, F10, F23 och F24.

Under 2017 utfördes plockanalyser i Västerbottens samtliga kommuner⁶. Några iakttagelser från analyserna gällande Storuman kommun var:

- Mängden blandat brännbart avfall från villahushåll i tätort var mycket mindre (2,9 kg/hushåll/vecka) än den genomsnittliga mängden i Sverige, vilken är 7,2 kg/hushåll/vecka⁷.

⁶ Plockanalysen utfördes av Envir AB

⁷ "Vad slänger hushållen i soppsåsen?" Rapport 2016:28, Avfall Sverige

- Antalet batterier per 100 kg blandat brännbart avfall är 1,4 i prov tagna från Storumans kommuns villahushåll. Medelvärde för hela Västerbotten var i analysen 2,9 stycken per 100 kg blandat brännbart avfall.
- I prover med blandat brännbart avfall från fritidshus med gemensamma hämtställen i Hemavan hittades mycket glasförpackningar bestående av flaskor och burkar samt även många batterier.
- Andelen och mängden batterier, elavfall och övrigt farligt avfall var generellt svårtolkad beroende på de små mängderna som lätt påverkas av enstaka föremål. I genomsnitt innehöll det blandade brännbara avfallet omkring 0,1–0,5 procent farligt avfall, enligt denna plockanalys.

4.2 Mat- och restavfall

Mat- och restavfallet samlas idag in i kärl som en blandad fraktion som förbränns i upphandlad förbränningsanläggning, för närvarande Dåva Deponi och Avfallscenter i Umeå. Under 2018–2019 har en utredning gjorts om att införa utsortering av matavfall och förbättra insamlingen av förpackningar och returpapper. Beslut om att införa matavfallsinsamling tas i samband med antagande av avfallsplanen och införandet beräknas vara klart 2023.

För villa- eller fritidshusägare finns alternativet hemkompostering, vilket ska ske i behållare som godkänts av miljökontoret. Omhändertagandet av komposten skall kunna ske utan risk för miljö och hälsa samt i övrigt på ett godtagbart sätt på den egna tomten. Det brännbara avfallet lämnas då fortsatt till det kommunala insamlingssystemet.

4.2.1 Insamling i väglöst land

I Storumans fjällvärld finns ett flertal exempel på områden i väglöst land med relativt stort besöksantal. Insamlingen av hushållsavfall i dessa områden blir av naturliga skäl speciellt svårt att utföra och vissa delar av kommunen har undantagits från kommunal renhållning. Kommunens ambition är att hushåll i dessa områden istället ska anvisas plats där hämtning kan ske.

4.3 Grovavfall

Hushållens grovavfall lämnas på återvinningscentral. Total insamlad mängd grovavfall vid ÅVC:erna i kommunen var 2 490 ton under 2019. Mängderna för grovavfall avser hushållens grovavfallsmängder men även mängder från små företag ingår. I kommunen finns två återvinningscentraler, se kapitel **Fel! Hittar inte referenskölla..**

Storumans kommun erbjuder dessutom grovavfallshämtning genom byainsamling vid ett eller två tillfällen per år.

Till grovavfall räknas det avfall som ej hör till producentansvar och som är för skrymmande för att samlas in i kärl.

Tabell 2 Grovavfall, totalt insamlade mängder (ton) 2019 från ÅVC:erna i kommunen.

	Insamlade mängder (ton) Storuman	Insamlade mängder (ton) Tärnaby/Morkan
Brännbart	188	433
Trä	88	101
Metall	129	112
Deponi (inkl. gips och betong)	66	137
Asbest	0,9	0,4
Massaved/ grovt ris	25	0
Tryckimp. trä	Ingen uppgift	Ingen uppgift
Summa	497	783

Grovavfallet som lämnas på återvinningscentralerna behandlas och återvinns på olika sätt, brännbart avfall skickas till förbränningsanläggning. Metall materialåtervinns och trä går till energiåtervinning. Ej återvinningsbart avfall omhändertas genom deponering.

4.4 Trädgårdsavfall

Hushållens trädgårdsavfall lämnas på återvinningscentral. I kommunen finns två återvinningscentraler, se kapitel **Fel! Hittar inte referenskälla..** Det trädgårdsavfall som lämnas på återvinningscentralerna behandlas främst genom kompostering eller till energiåtervinning.

4.5 Latrinavfall

Godkända latrinkärl ska köpas från kommunen och i priset ingår inlämning på ÅVC och hantering av innehållet. Kärl och innehåll skickas på förbränning tillsammans med restavfallet. Inga latrinkärl såldes dock under 2019.

4.6 Slam från enskilda avloppsbrunnar

Slam från enskilda brunnar samlas in med slambil med avvattande teknik. Det förekommer även att slutna tankar töms helt.

Slamtömning sker från maj till och med oktober av entreprenör. Tömning sker en gång per år för permanenta hushåll. Slammet, som avvattas vid tömning, körs till komposteringsanläggning. År 2019 var det cirka 3 170 aktiva kunder i kommunen med enskilda avloppsbrunnar. Arbete pågår med att kontakta hushåll som varken har slamtömning eller köper latrinkärl för att säkerställa miljöriktig hantering av avfallet.

4.7 Fettavskiljarslam

Om stora mängder fett kommer ut i det kommunala vattennätet kan det orsaka problem, exempelvis stopp i ledningarna. För att undvika det ska fettavskiljare vara installerad på verksamhet som genererar större mängder fett, såsom restauranger, gatukök, m.m.

I Storumans kommun sker tömning av fettavskiljarslam på samma sätt som för slam från enskilda brunnar, se kapitel 4.6.

4.8 Fett och matolja

Vegetabiliskt fett från fritöser och stekning från restauranger, storkök och liknande verksamheter samlas upp i behållare och lämnas till godkända återvinningsföretag.

4.9 Textilavfall

På återvinningscentralerna i Tärnaby och Storumans finns insamling av textil i samarbete med Myrorna. Om textilierna är grovt nedsmutsade, exempelvis oljiga, ska de slängas som brännbart.

4.10 Farligt avfall

Farligt avfall från hushåll lämnas på en återvinningscentral. Avfallet ska vara väl inpackat vid inlämnandet. Det farliga avfallet som samlas in på återvinningscentraler hämtas av entreprenör för återvinning och behandling.

5 Avfall från kommunal verksamhet

Avfall från kommunal verksamhet utgörs av avfall som omfattas av kommunalt ansvar för avfallshantering samt kommunalt verksamhetsavfall.

I kommunal verksamhet såsom skola, förskola, storkök, äldreomsorg, hälso- och sjukvård samt kontor slängs restavfall i kärl eller container. Matavfallsinsamling kommer att införas i kommunen och därmed dess verksamheter under 2023. Vanligtvis sorteras även förpackningar och returpapper ut. Farligt avfall (t.ex. batterier, lysrör, annat elavfall, kemikalier) hämtas av entreprenör. Grovavfall (t.ex. möbler, cyklar) körs till återvinningscentral.

I verksamheter där kanyler förekommer, samlas de i kanylburkar som skickas iväg enligt avtal. Eventuella kasserade läkemedel skickas till apotek. Avfall som berörs av sekretess slängs i särskilda sekretessbehållare.

Inom IT-verksamhet uppstår bland annat elektronikavfall. Sådant avfall kan innehålla data skickas till destruktions- och återvinning. Hanteringen regleras i avtal som säkerställer säker transport och radering av data. Elektronikavfall utan data (t.ex. kablar) transporteras till elektronikåtervinning.

I Storumans kommun finns ett flertal vatten- och avloppsreningsverk som genererar olika typer av avfall. Avfall från reningsverk utgörs av framför allt gallerrens och slam. För närvarande mellanlagras slammet och gallerrens skickas till förbränning.

Inom verksamheterna gata och park uppstår också många slags avfall, exempelvis:

- Grus, löv med mera från gatusopning transporteras till återvinningscentral.
- Avfall från skräpplockning och papperskorgar på allmän plats skickas till energiåtervinning.
- Asfalt skickas till extern mottagare, där det smälts ner och blir till ny asfalt.
- Snö från snöröjning samlas vid behov på särskilda snöupplag.

6 Avfall som omfattas av producentansvar

Producentansvaret innebär att den som producerar eller importerar en produkt även är skyldig att samla in och omhänderta det avfall som uppstår när produkten förbrukats.

Producentansvaret innebär även en skyldighet för konsumenten att källsortera och lämna tillbaka avfallet som uppstår av den förbrukade produkten, exempelvis förpackningar. Syftet med lagstiftningen är att motivera producenterna att ta fram produkter som är mer resurssnåla, lättare att återvinna och som inte innehåller miljöfarliga ämnen.

6.1 Förpackningar och returpapper

I **Fel! Hittar inte referenskälla.** presenteras insamlade mängder av förpackningar och returpapper i Storumans kommun.

Tabell 3 Insamlad mängd förpackningar och returpapper 2019 totalt och per person och år i Storumans kommun. Källa: FTI

	Summa insamlad mängd i kommunen (ton)	Insamlad mängd per person i kommunen (kg/person och år)	Insamlad mängd per person i genomsnitt i Sverige (kg/person)
Returpapper	116,2	19,85	16,0
Pappersförpackningar	121,7	20,79	14,6
Plastförpackningar	97,8	16,71	7,9
Metallförpackningar	18,8	3,21	1,7
Glasförpackningar	69,0	11,79	22,1
Summa	423,5	72,35	62,3

6.2 Batterier

El-Kretsen ansvarar för insamlingen av bärbara batterier samt portabla batterier för industri eller fordon. Under 2019 samlades cirka 3 ton batterier (inklusive inbyggda batterier) in i kommunen.

Bärbara batterier, exempelvis stavbatterier eller batterier inbyggda i en produkt, samlas in via återvinningscentraler, återvinningsstationer och batteriholkar m.m. Dessa batterier tas

omhand av entreprenör. Portabla batterier för industri eller fordon, exempelvis från elcyklar och verktyg, samlas i huvudsak in via återvinningscentraler.

Bilbatterier och stora industribatterier kan lämnas hos återförsäljare eller återvinningscentraler. Uttjänta batterier uppkommer främst i bilverkstäder, på bensinstationer samt vid återvinningscentraler. Dessa batterier skickas till återvinning hos en entreprenör och blyet återvinns.

6.3 Elektriska och elektroniska produkter

Under 2019 samlade El-kretsen in 63 ton diverse elektronik exklusive batterier, 30,1 ton kylskåp och frysar samt 44,3 ton vitvaror.

Fraktionen diverse elektronik, som består av exempelvis mobiltelefoner, tv-apparater och dammsugare, samlas in i burar eller containrar. Efter en första manuell sortering sker ytterligare separeringsprocesser så att plast och metaller skiljs åt och kan återvinnas.

Kylar och frysar skickas till en anläggning där farliga komponenter avlägsnas och övriga fraktioner förbereds för återvinning. Först avlägsnas farligt avfall i form av olja och kylkretsar. Därefter töms kyl och frysar på hyllor och annat löst material som återvinns som glas och plast. Kyl och frysar krossas sedan för att isolering, metall och plast ska kunna sorteras ut och eventuella freoner samlas upp.

Stora vitvaror såsom spisar och tvättmaskiner skickas till anläggning där farliga komponenter avlägsnas och övriga fraktioner förbereds för återvinning. Först avlägsnas miljöfarliga ämnen som exempel PCB. Sedan krossas vitvarorna så att glas, plast och metall kan återvinnas.

6.4 Ljuskällor och lysrör

Under 2019 samlade El-kretsen in cirka 0,5 ton ljuskällor i form av LED- och glödlampor (icke gasurladdningslampor) samt 1,4 ton lysrör och lågenergilampor (gasurladdningslampor).

Ljuskällor transporteras vanligtvis till en anläggning för krossning och sortering. Först krossas lamporna i ett slutet system för insamling av kvicksilver. Därefter sorteras återstående material i glas och metall för att sedan återvinnas.

6.5 Bilar

En bil som ska skrotas lämnas till ett mottagningsställe för uttjänta bilar eller till en auktoriserad bilskrotningsfirma. Efter omhändertagande återanvänds vissa delar av bilen, andra delar materialåtervinns och en liten del förbränns. I kommunen finns ingen auktoriserad bildemontering utan skrotning sker närmast i Lycksele.

Producenterna är skyldiga att ta emot uttjänta bilar för skrotning förutsatt att bilarna är registrerade. Fordonsägaren är skyldig att lämna in sitt fordon till bilskrotningsfirma eller motsvarande. Övergivna skrotbilar är dock ett stort problem i kommunen, då dessa ofta blir stående och kommunen saknar resurser att ta hand om dem.

Rättvisande statistik över antal skrotade bilar i kommunen saknas, då närmsta bildemontering har ett upptagningsområde som sträcker sig från Söderhamn till Kiruna medan bilar från den

egna kommunen ibland transporteras långa sträckor till andra bildemonteringar p.g.a. försäkringsavtal. Ett särskilt projekt har dock genomförts i Storumans kommun där entreprenören Stena Recycling hämtade 120 bilar i kommunen.

6.6 Däck

Insamling av däck sker via Svensk Däckåtervinnings insamlingsentreprenör. En stor del av återvinningen sker via entreprenören där de uttjänta däcken bland annat används som anläggningsmaterial, konstruktionsmaterial för allvädersplaner och energiutvinning.

Däck tas inte emot på återvinningscentralerna, istället hänvisas avfallslämnaren till däckfirmor.

6.7 Läkemedel

Överblivna läkemedel lämnas till apotek.

Inlämnat läkemedel behandlas genom förbränning på godkända avfallsförbränningssanläggningar med effektiv förbränning och rökgasrening.

7 Övrigt avfall

Övrigt avfall som inte omfattas av det kommunala renhållningsansvaret eller producentansvaret utgörs av avfall från verksamheter av olika slag, så kallat verksamhetsavfall. Verksamhetsavfall är avfall som uppkommer som direkt följd av verksamheten och som inte är hushållsavfall eller därmed jämförligt avfall. För detta avfall ansvarar verksamhetsutövaren själv för transport och omhändertagande.

Avfall från företag och andra verksamheter kan utgöras av exempelvis följande avfallstyper:

- Avfall från jordbruk och andra areella näringar
- Avfall från bygg- och anläggningsverksamhet
- Avfall från fastighetsskötsel
- Avfall från tillverkande industri
- Avfall från energiutvinning
- Avfall från sjukvård

I Storumans kommun är turismen den stora näringen vilken huvudsakligen ger upphov till hushållsavfall eller jämförligt avfall.

Eftersom verksamhetsavfallet inte omfattas av det kommunala renhållningsansvaret så saknas uppgifter om totala avfallsmängder, avfallsslag och behandling för dessa typer av avfall.

Alla företag och verksamheter måste källsortera sitt avfall. Först sorteras farligt avfall ut och lämnas separat. Flertalet företag sorterar ut återvinningsbart avfall såsom trä, skrot, plast, papper etc. Alla företag har skyldighet att sortera ut förpackningar, däck med mera som anges i förordningarna om producentansvar. Det avfall som återstår delas slutligen upp i brännbart och icke brännbart avfall. Avfallet hanteras i traditionella avfallsbehållare, exempelvis kärl eller containrar, och transporteras till mottagande anläggningar för sortering, behandling och återvinning.

Företag och verksamheter kan lämna avfall på återvinningscentralerna mot betalning. Avfallet ska redovisas vid inlämnandet för att undvika felaktig fakturering.

8 Anläggningar för återvinning och bortskaffande av avfall

I det följande beskrivs översiktligt de viktigaste anläggningarna som nyttjas för hantering av avfall från kommunerna.

8.1 Återvinningscentraler

I Storumans kommun finns två återvinningscentraler, i Tärnaby och Storuman.

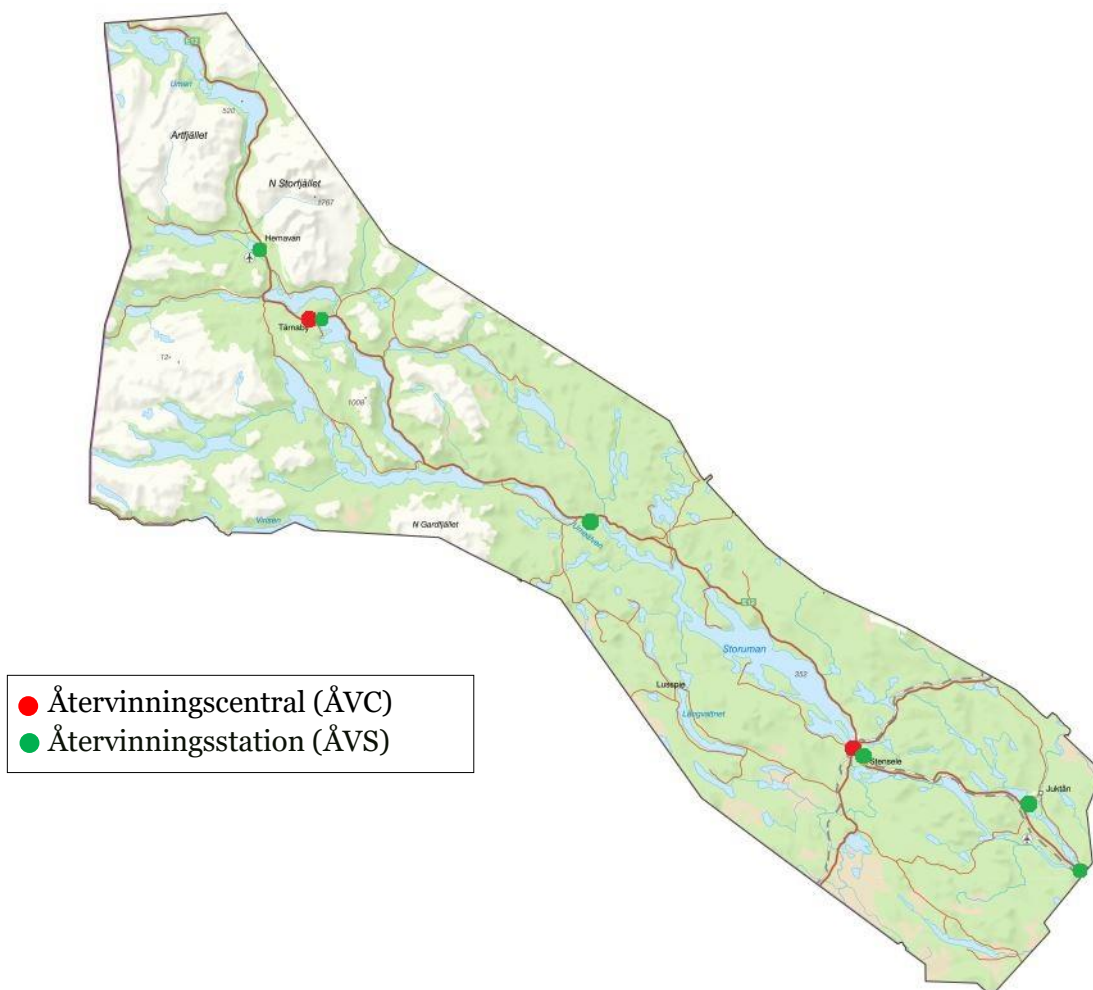
Återvinningscentralen i Storuman ägs och drivs av entreprenör och Morkan ÅVC i Tärnaby drivs och ägs av kommunen. Alla hushåll kan lämna sitt grovavfall på återvinningscentralen utan extra kostnad då det ingår i avfallstaxan. Företag och verksamheter kan lämna avfall mot betalning.

Morkans ÅVC i Tärnaby har öppet 35 timmar per vecka fördelat måndag-fredag samt sista lördagen varje månad. Storumans ÅVC har öppet cirka 40 timmar per vecka, fördelat måndag-fredag.

På återvinningscentralerna kan exempelvis följande sorterade avfallsslag lämnas:

- Brännbart
- Metall
- Trä
- Elektronik
- Farligt avfall
- Trädgårdsavfall
- Förpackningar och tidningar

För att kunna säkerställa att avfallet sorteras rätt, så får endast genomskinliga plastsäckar användas för grovavfall som lämnas på återvinningscentralerna. I anslutning till ÅVC lagras framförallt trä och stora möbler innan de flisas varje eller vartannat år.

Figur 2 Placering av ÅVC och ÅVS i Storumans kommun.

8.2 Avfallsanläggningar

I Storumans kommun finns två tillståndspliktiga anläggningar (C) för mellanlagring av hushållsavfall och farligt avfall. Storumans ÅVC ägs och drivs av Byströms Åkeri AB. Anläggningen ligger strax väster om Storumans stadskärna. Mellanlagring av avfall samt omlastning är de centrala delarna i verksamheten, som hanterar såväl hushållsavfall som verksamhetsavfall.

Även Morkan ÅVC i Tärnaby (fastighet 1:79) har är en tillståndspliktig anläggning (C) för mellanlagring av hushållsavfall och farligt avfall.

8.3 Anläggningar utanför kommunen

Utanför regionen finns flera anläggningar som används för återvinning och bortskaffande av avfall från regionen. De viktigaste av dessa anläggningar är Dåva Deponi och Avfallscenter i Umeå, Skellefteå biogasanläggning och norska HAF (Helgeland Avfallsforedling IKS) i Mo i Rana.

Utöver nämnda anläggningar nyttjas ett antal anläggningar för återvinning av industriavfall eller avfall som omfattas av producentansvar. Sådana anläggningar kan vara till exempel sorteringsanläggningar, industrier som använder återvunna materialråvaror i produktionen (glasbruk, pappersbruk etc.) samt förbränningsanläggningar.

9 Nedskräpning

Nedskräpning är ett stort problem i kommunen och nedskräpningen sker på olika sätt.

Turism orsakar nedskräpning både i fjällmiljö – såväl i liftar som längs vandringsleder – och vid rastplatser. Ett problem är att grillplatser m.m. ofta iordningställs med projektmedel som inte inkluderar den efterföljande skötseln av platserna. När resurser saknas för att t.ex. tömma sopkärlen tas rastplatserna bort, men människor som vant sig vid att lämna sitt skräp på dessa platser fortsätter att göra det även om det inte längre finns sopkärl där. Överlag upplevs att många turister verkar ta semester även från ansvaret för det egna skräpet.

Möjligheterna för avlämnande av grovavfall och farligt avfall under helger och på kvällar är begränsade och tillfälliga besökare tar inte alltid reda på var och hur avfall ska lämnas.

Blå vägens vägkanter är på vissa håll ha fruktansvärt nedskräpade. Mycket av skräpet är dryckesbehållare som antas ha kastats ut från bilfönster, företrädesvis energidrycker och alkoholhaltiga drycker. Detta är väl synligt för alla som åker genom kommunen och det kan missgynna turistnäringen.